

Sygn. akt II PSK 33/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa A. D.

przeciwko G. S.A. z siedzibą w W.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 14 marca 2023 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 października 2021 r., sygn. akt XIV Pa 125/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od strony pozwanej Spółki Akcyjnej G. w W. na rzecz powoda A. D. 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 października 2021 r., Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację pozwanego G. S.A. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Warszawie z 12 marca 2021 r., którym zasądzone od pozwanego na rzecz powoda A. D. 30.000 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę z ustawowymi odsetkami od 15 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku); oddalono powództwo w pozostałej części (pkt 2 wyroku); zasądzone od pozwanego 6.540 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3 wyroku); wyrokowi w punkcie

pierwszym nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 10.000 zł (pkt 4 wyroku).

Sąd I instancji ustalił, że 2 lutego 2017 r. pozwany wypowiedział A. D. umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Pracodawca, jako przyczynę wypowiedzenia wskazał utratę zaufania do powoda, wynikającą z naruszenia obowiązków pracowniczych, poprzez zaniedbania i uchybienia, których dopuścił się powód, jako członek Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających w związku z dokonaniem odbioru dostawy agregatów sprężających dostarczonych w ramach projektu „R.”. Pracodawca wskazał, że Komisja ta została powołana do prowadzenia prac w celu potwierdzenia zgodności dostaw z dokumentacją projektową oraz sporządzenia protokołu odbioru dostaw na teren budowy. W dniu 22 grudnia 2015 r. powód podpisał protokół odbioru dostaw agregatów sprężających, mimo, iż zdaniem pozwanego powinien był odmówić dokonania tego odbioru na podstawie art. 12 ust. 6 umowy o kompleksową realizację inwestycji z dnia 25 listopada 2014 r.

Dokonanie odbioru zdaniem pozwanego było niedopuszczalne, ponieważ:

a) nie potwierdzono zawartości wszystkich dostarczonych skrzyń (w szczególności zawartość dwóch pozycji w wykazie dostaw, w tym opisanej jako „Wydech,” oznaczono w załączniku nr 1 do w/w protokołu odbioru znakiem zapytania);

b) nie zostały dostarczone zgodne z wymaganiami Zamawiającego układy wydechowe, stanowiące elementy agregatów sprężających, przewidziane w projekcie funkcjonalno- użytkowym;

- a więc dostarczone urządzenia nie spełniały wymogów Zamawiającego, określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dotyczącej projektu „R..”

W szczególności zdaniem pozwanego powód dokonał odbioru agregatów sprężających bez układów wydechowych:

c) bez wniesienia jakichkolwiek zastrzeżeń co do braku prawidłowo wykonanych układów wydechowych, a co za tym idzie,

d) bez wskazania niekompletności przedmiotu dostawy.

- podczas gdy w Projekcie Funkcjonalno-Użytkowym układ wylotu spalin z

tłumikiem hałasu określono jako moduł niezbędny do zapewnienia prawidłowej pracy turbiny, jak też zaliczono go do „urządzeń pomocniczych” agregatu sprężającego i wskazano wyraźnie, że układ agregatu sprężającego wraz z napędem (turbina gazowa) i urządzeniami pomocniczymi powinien zostać poddany testom, w tym odbiorowi fabrycznemu, odbiorowi wstępnemu, próbom ruchowym i odbiorowi końcowemu - a zatem dostawę wszystkich wymienionych w Projekcie Funkcjonalno-Użytkowym urządzeń pomocniczych należało uznać za nieodłączną część dostawy agregatów sprężających.

Powód doprowadził do poniesienia przez pracodawcę znacznej szkody, a co najmniej na nią naraziło, w szczególności pracodawca dokonał płatności za dostarczone urządzenia, mimo iż nie spełniały one jego wymogów. Wszystkie powyższe nieprawidłowości i okoliczności spowodowały również utratę zaufania pracodawcy co do możliwości prawidłowego realizowania powierzonych powodowi obowiązków, co uniemożliwiało jego dalsze zatrudnienie.

Powód powyższy dokument otrzymał w dniu 9 lutego 2017 r. Miesięczne wynagrodzenie brutto powoda obliczone według zasad ustalania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy wynosiło 10.000 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego strona pozwana nie sprostала ciężącemu na niej obowiązkowi udowodnienia zasadności i prawdziwości przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę z powodem. Tym samym wypowiedzenie umowy o pracę było bezzasadne i niezgodne z przepisami prawa. Przede wszystkim Sąd uznał za nieuzasadniony zarzut naruszenia obowiązków pracowniczych, poprzez zaniebdania i uchybienia, których powód dopuścił się, jako członek Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających w związku z dokonaniem odbioru dostawy agregatów sprężających dostarczonych w ramach projektu „R..” W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, że powód nie należał do tej Komisji odbiorowej, która dokonała odbioru Kamienia Milowego nr 3 oraz zaakceptowała wniosek o płatność (podkreślenia wymaga, że odebranie trzeciego Kamienia Milowego determinowało zapłatę za wykonanie tego etapu projektu). Po drugie, powód był członkiem Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających, która została zobowiązana do prowadzenia swoich prac w celu potwierdzenia zgodności dostaw z dokumentacją projektową oraz sporządzenia protokołu odbioru dostaw na teren

budowy. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że członkowie Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających zweryfikowali to co zostało dostarczone na teren budowy i magazynu oraz zamieścili w/w informacje w Protokole Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających (Komisja ta faktycznie potwierdziła to, co rzeczywiście zostało dostarczone do pozwanej spółki, natomiast nikt z jej członków nie poświadczył dostawy układów wydechowych).

Sąd Rejonowy podkreślił, że w pozwanej spółce nie został sporządzony projekt wykonawczy. W ocenie Sądu I Instancji dokument ten był niezbędny do realizacji przedmiotowej inwestycji i oceny, czy została wykonana prawidłowo. Powstanie projektu wykonawczego stanowiło przedmiot Kamienia Milowego nr 2, natomiast dostawa 3 agregatów sprężających z wyposażeniem była przedmiotem Kamienia Milowego nr 3. W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie wykazało, iż członkowie Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających odebrali dostawę zgodnie z listami przewozowymi, którymi dysponowali w momencie dostarczenia urządzeń. W rezultacie powód, jako jeden z jej członków nie może ponosić odpowiedzialności za brak realizacji etapów inwestycji zgodnie z harmonogramem. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby istniał zapis, z którego wynikałoby, że członkowie Komisji zostali zobowiązani do otworzenia skrzyń z urządzeniami. Co więcej, nie występują jakiejkolwiek przesłanki świadczące o tym, by pracodawca oczekiwał od nich, że dokonają tej czynności. Tym bardziej, że przewodniczący komisji również nie wydał takiego polecenia jej członkom.

Sąd Rejonowy uznał za nieuzasadniony zarzut poniesienia przez pracodawcę znacznej szkody, a co najmniej narażenia na nią, w szczególności dokonania płatności za dostarczone urządzenia. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego Komisja odbiorowa Kamienia Milowego nr 3 dokonała odbioru trzeciego Kamienia Milowego, a także zaakceptowała wniosek o płatność za zrealizowanie etapu projektu. Natomiast powód nie był jej członkiem, w związku z czym pracodawca nie mógł wyciągać wobec niego negatywnych konsekwencji dokonania powyższych czynności.

Sąd II instancji uznał, że Sąd Rejonowy prawidłowo zgromadził materiał dowodowy w sprawie, dlatego też w całości podzielił ustalenia faktyczne dokonane

przez Sąd I instancji, czyniąc je jednocześnie podstawą swojego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy dokonał również własnej analizy treści złożonego powodowi wypowiedzenia umowy o pracę i podkreślił, że wynika z niej wyraźnie, że pracodawca wskazał, że przed złożeniem wypowiedzenia dokonał analizy kwalifikacji zawodowych powoda oraz efektywności w realizacji obowiązków pracowniczych w okresie po dniu 22 grudnia 2015 r. W ocenie pracodawcy, uczynił to w celu zbadania, czy pomimo wskazania głównej przyczyny wypowiedzenia uzasadniona byłaby rezygnacja przez pracodawcę z rozwiązania/wypowiedzenia zawartej umowy o pracę. Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Okręgowy stwierdził, że nawet dla pracodawcy przyczyna „wskazana jako główna” nie była wystarczająca i na tyle ważna, aby wypowiedzieć powodowi umowę z powołaniem jedynie na nią. Rozłożenie ciężaru w tym fragmencie wypowiedzenia świadczy o przyznaniu przez pracodawcę, że decydująca była analiza okresu po 22 grudnia 2015 r. Pracodawca chcąc stworzyć pozory kontynuacji interpretowanych w wypowiedzeniu zdarzeń z 22 grudnia 2015 r., z tymi zdarzeniami, które miały miejsce aż do dnia wypowiedzenia - 9 lutego 2017 r. - by uniknąć zarzutu braku aktualności przyczyny na datę wypowiedzenia (upływ ponad 13 miesięcy), osiągnął skutek przeciwny.

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony skargą kasacyjną wniesioną przez pozwanego. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano:

„A. Odnośnie do podstawy kasacyjnej wskazanej w pkt. I *petitum*.

1. W ocenie pozwanego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, albowiem naruszenie przez Sąd Odwoławczy w zaskarżonym Wyroku przepisów prawa w zakresie określonym w podstawach kasacyjnych powyżej jest jaskrawe i widoczne gołym okiem dla przeciętnego prawnika, w kontekście ustalonych przez Sąd faktów.

2. Sąd ustalił następujące, relewantne fakty (...)

B. Odnośnie do podstaw kasacyjnych wskazanych w pkt. II.-III. *petitum*.

Jak ustalił Sąd II Instancji, w wypowiedzeniu złożonym powodowi, pozwany zawarł dodatkowe zastrzeżenie, iż dokonał analizy w celu zbadania, czy pomimo wymienionych uchybień, uzasadniona jest rezygnacja z rozwiązania z nim umowy o

pracę, jednak nie dostrzegł szczególnych walorów pracownika, które by „przekreślały” postawione mu zarzuty.

Tak sformułowane zastrzeżenie Sąd II instancji uznał za „przyczynę dodatkową” wypowiedzenia, umniejszającą znaczenia przyczyny głównej (...).”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skarżąca nie wykazuje we wniosku, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy jako kolejna instancja, a tylko ocenia zarzuty wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na etapie przedsądu nie ocenia się zarzutów podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 k.p.c.) z uwagi na to, że stanowią one odrębną część skargi kasacyjnej i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Oznacza, to iż skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna samodzielnie (odrębnie od podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać podstawę przedsądu. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., która jako jedyna podstawa przedsądu ma na uwadze indywidualny interes strony w przyjęciu jej skargi kasacyjnej do rozpoznania. O ile zasadne podstawy kasacyjne mogą prowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej (*a contrario* art. 398¹⁴ k.p.c.), to od podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga się wskazania i wykazania naruszenia prawa, które jest oczywiste, i dlatego skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Brak jest wykazania takiej wadliwości we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Negatywna ocena wniosku wynika z następujących przyczyn.

Skarżąca nie podważa ustaleń stanu faktycznego na którym oparto zaskarżony wyrok. Oznacza, to, że w ocenie zarzutów materialnych wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wiążą ustalenia stanu faktycznego na którym oparto zaskarżony wyrok. Takie związanie wynika z art. 398¹³ § 2 k.p.c. i ma odpowiednie zastosowanie na etapie przedsądu, w przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu a późniejszym rozpoznaniem zarzutów podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi właśnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. a także z art. 398³ § 3 k.p.c.

Tymczasem w skardze kasacyjnej pozwany szeroko polemizuje z oceną tych faktów dokonaną przez Sąd w zaskarżonym wyroku. Przedstawia własną ocenę zdarzeń, które prowadziły do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę kwestionując w ten sposób stanowisko Sądu Okręgowego. Identycznie pozwany polemizuje z wykładnią postanowień zawartych w treści wypowiedzenia umowy o pracę. Zmierza do pominięcia ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy powszechne w przedmiotowej sprawie, które wiążą w ocenie zgłoszonej podstawy przedsądu i do kreowania właściwej, w jego ocenie, postawy powoda, która zapobiegałaby wydarzeniom prowadzącym do wypowiedzenia mu umowy o pracę. Nie ma więc oparcia w ustaleniach np. teza wniosku, że „powód w żaden sposób nie wyszedł z inicjatywą otwarcia skrzyń, w celu stwierdzenia ich zawartości, choć w pełni uprawniała go, jako członka Komisji, do tego umowa zawarta między pozwanym a wykonawcą, jak i umowa między wykonawcą a producentem (...)”. Otóż z ustaleń wynika, że nie było podstaw do uznania, aby członkowie Komisji Odbioru Dostaw Agregatów Sprężających byli upoważnieni do otworzenia skrzyń, w których znajdowały się dostarczone urządzenia. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że skrzynie nie należały do pozwanej firmy. Lecz stanowiły własność spółki S.. W związku z czym pracownicy mogli je otworzyć jedynie za zgodą właściciela.

Jednakowo w kontekście uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w pkt B, należy zauważyć, że to co w ocenie pozwanego miało być „zaktualizowanym uprawnieniem pracodawcy do złożenia pracownikowi wypowiedzenia umowy o pracę”, zostało przez Sąd ocenione jako przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę, która okazała się być w takim stopniu ogólności, że

wymyka się weryfikacji nie tylko przez Sąd, ale przede wszystkim przez pracownika. Z kolei na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanego nie był w stanie podać czy taka ocena była dokonana w sposób formalny i powód się mógł z nią zapoznać oraz nie potrafił wskazać zastosowanych przez pracodawcę wyznaczników efektywności.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz stosowanych odpowiednio do odpowiedzi na skargę kasacyjną § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów.

[SOP]

[ł.n]